

SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ PŘI VÝUCE CIZÍCH JAZYKŮ

Mgr. Olga Bobrzyková

LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Právo na vzdělání je univerzálním nezadatelným, nezcizitelným, nepromlčitelným a nezrušitelným lidským právem zakotveným v **Listině základních práv a svobod**, která je integrální součástí Ústavního pořádku České republiky.

Aktuálně jsou náležitosti a strategie vzdělávání dětí, žáků a studentů se zrakovým, resp. zdravotním postižením v podmínkách České republiky upraveny následujícími normativně právními akty:

LEGISLATIVNÍ RÁMEC

- zákon č. **561/2004 Sb.** o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon);
- zákon č. **563/2004 Sb.** o pedagogických pracovnících;
- vyhláška č. **72/2005 Sb.** o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů (platná do 31.8. 2016 včetně);
- vyhláška č. **73/2005 Sb.** o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných ve znění pozdějších předpisů (platná do 31.8. 2016);
- vyhláška č. **27/2016 Sb.** o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (platná od 1.9. 2016).

SPECIÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou dle § 16 školského zákona (zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání) považovány osoby:

- 1) **se zdravotním postižením** (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami, vývojovými poruchami učení nebo chování)

SPECIÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY

2) **se zdravotním znevýhodněním** (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování)

3) **se sociálním znevýhodněním** (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu)

SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ

- Specifické poruchy učení jsou definovány jako neočekávatelný a nevysvětlitelný stav, který může postihnout dítě s průměrnou nebo i nadprůměrnou inteligencí, charakterizovaný významným opožděním v jedné, nebo více oblastech učení.
- Poruchy učení bývají obvykle diagnostikovány **od věku 8 let**, když dítě začne chodit do školy. Často se plně neprojeví, dokud není vyžadována hlubší školní práce, což je od osmi let dále.
- Objevují se požadavky, aby děti s poruchou učení byly odhaleny již v předškolním věku, ale dosud se nenašel důkaz, že by dřívější záchyt vedl k lepšímu řešení.

NEJČASTĚJŠÍ SPU, PROJEVUJÍCÍ SE VE VÝUCE JAZYKŮ

- **dyslexie** – specifická porucha čtení (neurologicky podmíněná porucha, která postihuje osvojování jazyka a jazykové procesy)
- **dysgrafie** – specifická porucha psaní
- **dysortografie** – specifická porucha gramatiky

DYSLEXIE – PORUCHA ČTENÍ

- čtení je příliš pomalé, chyb nemusí být mnoho
- čtení je velmi rychlé s velkým počtem chyb
- dítě si slova domýšlí
- několikrát opakuje začátky slov a vět
- při čtení dítě přeskakuje řádky
- čte bez intonace, věty neukončuje
- pomáhá si přidáváním písmen do slov
- ve čtení slov přehazuje slabiky
- písmenka ve slovech vynechává
- při čtení chybí slabiky i celá slova
- čte nesprávně délku samohlásek

DYSLEXIE – PORUCHA ČTENÍ

Ukázka čtení dyslektika:

„Vrabčák Albertík letěl a letěl, ale pak si vzpomněl, že vlastně vůbec neví, proč někam letí. Dohopsal do stínu staré švestky, jejíž větve obepínaly kůlnu, a díval se po světě“

Výše zobrazený text může přečíst dítě například takto:

„Vre-ééé-vra-eeee-vrabčák Al-der-alber-albertík letěl a letěl alepak se vzpo--vzpo--mněl, že vlast--ní, teda vlastně vů--vůbec neví, proč nikam neletí. Do--hop--sá bo--éééé do stí--nu sta--ré švešky, její vět--ve o--de--pí--na--ly kůlnu, a bí--val se do světa.“

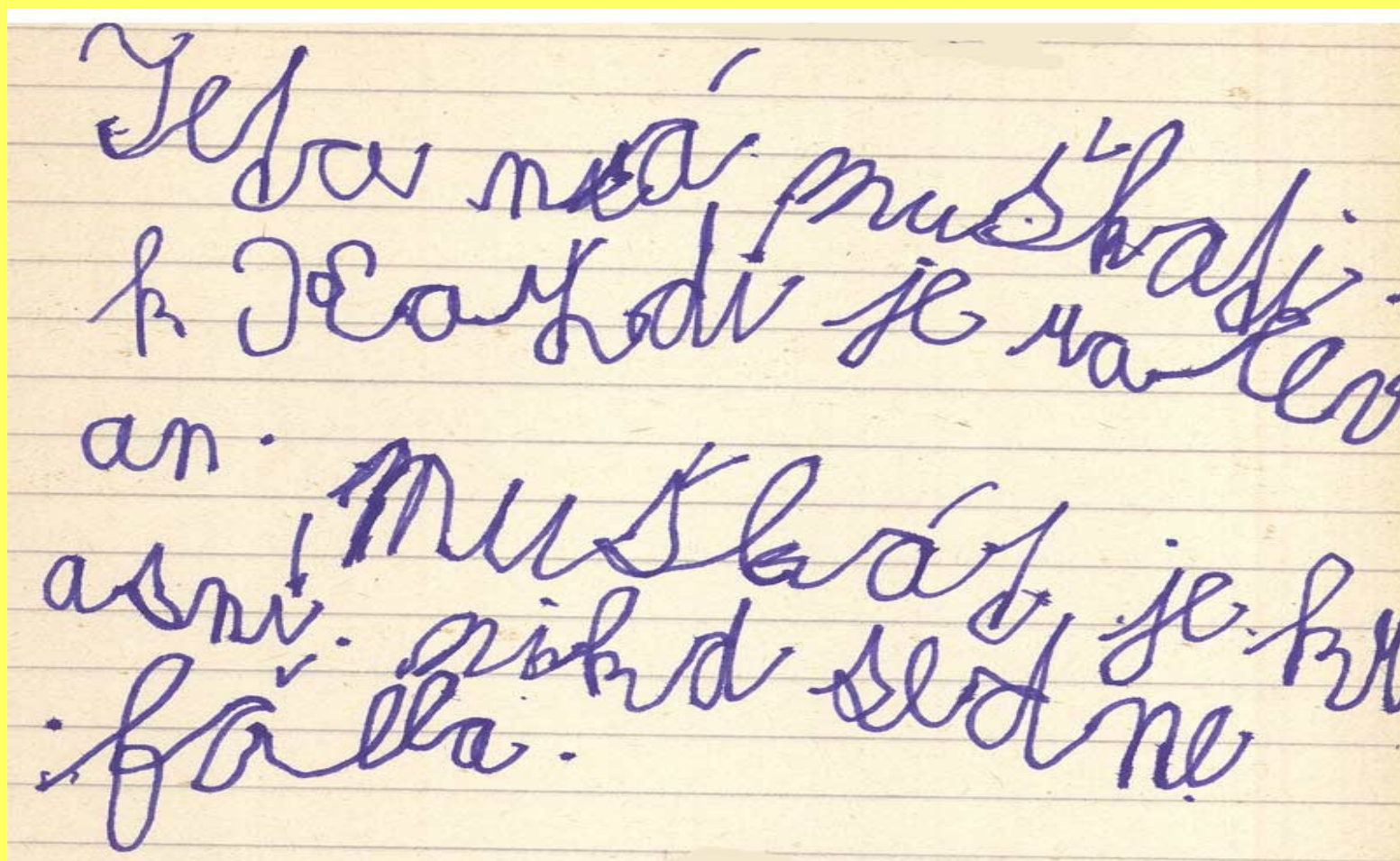
DYSGRAFIE – PORUCHA PSANÍ

- písmo není na řádku
- písmo má špatný sklon
- písmenka nejsou stejně velká
- slova jsou spojená
- písmo je přerušované
- písmenka jsou nedotažená
- psaní je pomalé
- písmo je špatně čitelné
- vynechávání písmenek
- vynechávky čárek a háčků nad písmeny
- zkomolená slova
- záměna tvarově podobných čísel a písmenek...

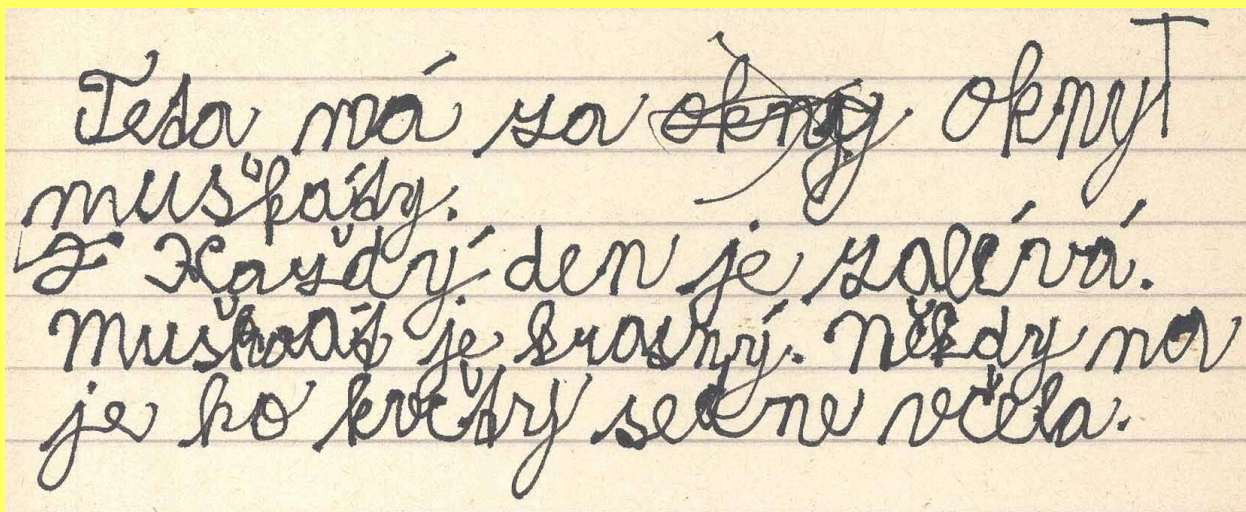
DYSGRAFIE – PORUCHA PSANÍ

Praktické ukázky dysgrafického písma:

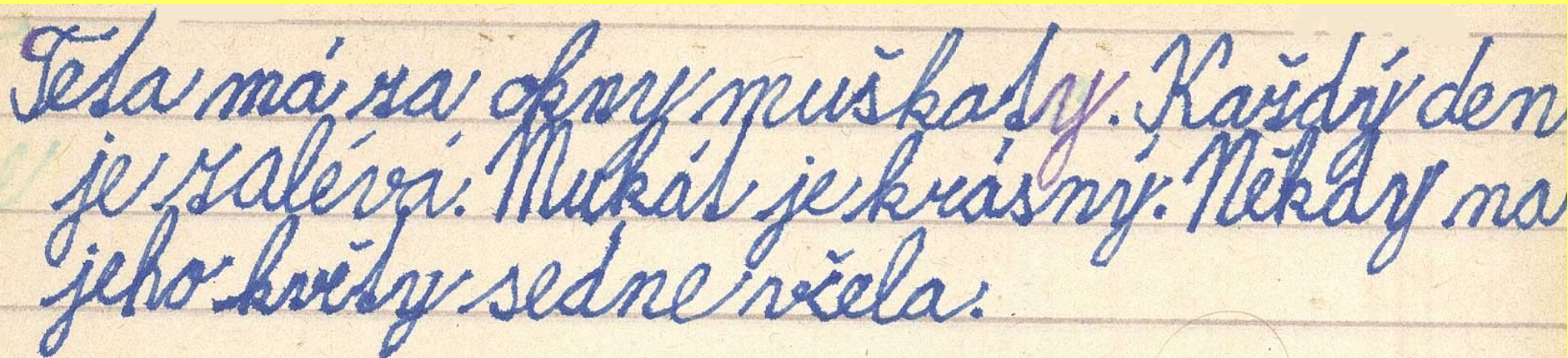

DYSGRAFIE – PORUCHA PSANÍ

Praktické ukázky dysgrafického písma:

Teta má sa okny, okny
mušky.
Každý den je salová.
muška je krásny. Někdy ma
je ho květy sedne včela.

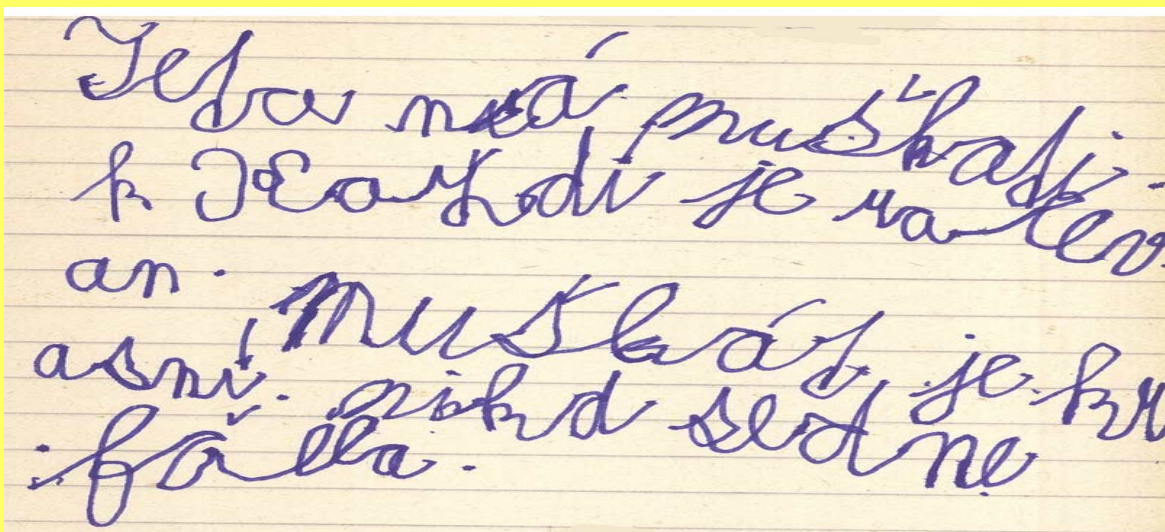
Teta má sa okny mušky. Každý den
je salová. Muška je krásny. Někdy ma
jeho květy sedne včela.

DYSORTOGRAFIE – PORUCHA PRAVOPISU

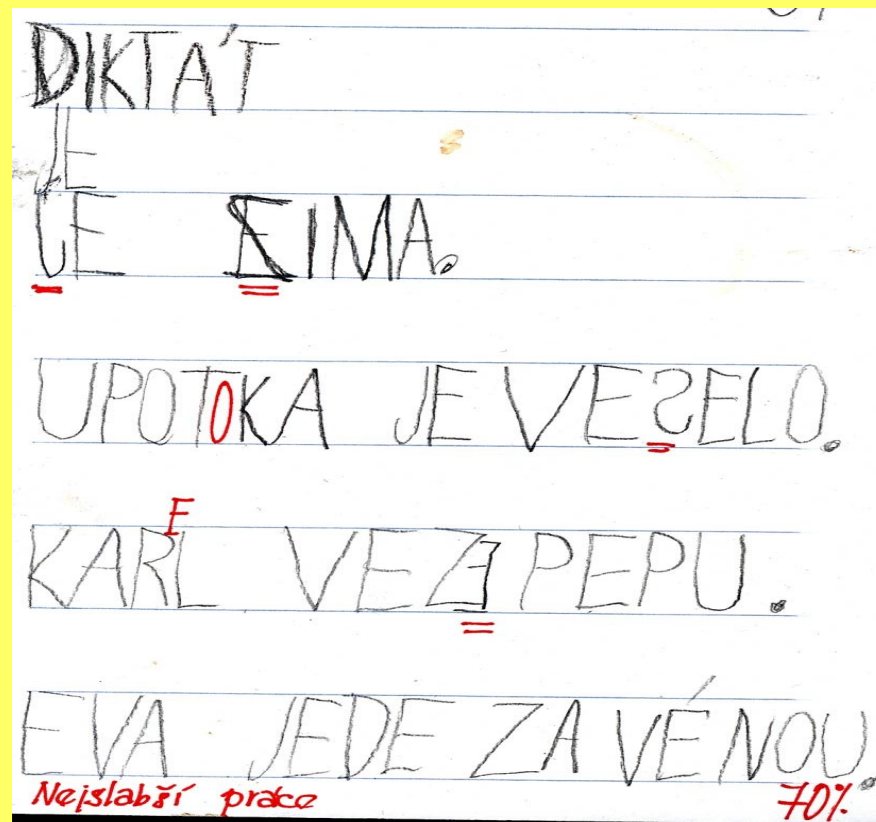
- chyby vidíme v diktátu, ale i přepisech a opisech
- ve slovech chybí písmena, slabiky
- v textu chybí celé věty
- chybí háčky a čárky nad písmenky
- čárky a háčky jsou umístěny špatně
- slabiky ve slovech jsou zpřeházené
- ve slovech jsou přidána písmenka, slabiky
- ve větách jsou slova navíc
- slova jsou napsána dohromady
- slova jsou spojená s předložkami
- gramatické chyby

DYSOTOGRAFIE – PORUCHA PRAVOPISU

Praktické ukázky dysortografického písma, jde o kombinaci dysortografie a dysgrafií:

Je to má pruská
k. Je to má je na
an.
asmi. Muslať je
fälla.

DIKTAT
JE
JE SIMA
UPOTKA JE VEZELO.
KARL ^FVEPEPU.
EVA JEDE ZA VÉNOU
Nejlepší práce 70%

PRÁCE S ŽÁKY S SPU V RUŠTINĚ

Praktické a užitečné odkazy:

- <https://educoland.muni.cz/rusky-jazyk-a-literatura/novinky-z-oboru/jak-pracovat-v-rustine-s-zaky-s-poruchou-uceni-trocha-rad-zacinajicim-dyslexie/>
- <https://educoland.muni.cz/rusky-jazyk-a-literatura/novinky-z-oboru/jak-pracovat-v-rustine-s-zaky-s-poruchou-uceni-dysgrafie-dysortografie/>
- <https://educoland.muni.cz/rusky-jazyk-a-literatura/novinky-z-oboru/jak-pracovat-v-rustine-s-zaky-s-poruchou-uceni-doporuceni-a>

PRAKTICKÉ POMŮCKY PŘI PRÁCI S ŽÁKY S SPU

PRAKTICKÉ POMŮCKY PŘI PRÁCI S ŽÁKY S SPU

<http://www.novadida.cz/eshop/produkt/6-azbuka>

LITERATURA A INTERNETOVÉ ZDROJE

- PIPEKOVÁ, J. Kapitoly ze speciální pedagogiky. Brno:Paido, 2010.
- <https://educoland.muni.cz/rusky-jazyk-a-literatura/novinky-z-oboru/jak-pracovat-v-rustine-s-zaky-s-poruchou-uceni-trocha-rad-zacinajicim-dyslexie/>
- <https://educoland.muni.cz/rusky-jazyk-a-literatura/novinky-z-oboru/jak-pracovat-v-rustine-s-zaky-s-poruchou-uceni-dysgrafie-dysortografie/>
- <https://educoland.muni.cz/rusky-jazyk-a-literatura/novinky-z-oboru/jak-pracovat-v-rustine-s-zaky-s-poruchou-uceni-dysgrafie-dysortografie/>

Děkuji za pozornost :)